

SZABOLCS

POLITIKAI LAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 korona.

Egyes szám 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer, szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Schlichter Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Vasuti-ut 17.

Lapunk a bel- és külföld minden nagyobb városában képviselve van.

Szóljunk őszintén.

— A „Szabolcs” számára írta: Fáy Béla. —

Utóbb a szabolcsmegyei „Uj-párt” alakuló gyűlésében és megelőzőleg sokszor hallatszott a függetlenségi párt egyes tagjai részéről oly értelmű nyilatkozat, melynél fogva bár nem lépnek a báró Bánffy Dezső pártjának kötelékébe, mert programjuk tulszárnyalja az „Uj-párt” programját, de miután amannak valósulása szerintök sem remélhető. örülnek, ha az utóbbi tért foglal. Mi uj-pártiak magyaroknál, sokra becsüljük a jó indulatot is és valamennyire talán kézzel fogható hasznunkra is válhat, de annál kevésbé értjük, hogy a függetlenségiek miért vonakodnak pártunk kötelékében küzdeni mindaddig, míg programunk pontjai ezek és ezeket valamennyire egységes szervezet mellett sokkal biztonságosabban valósíthatnók meg. Jelenleg serdülő szerelmes pár módján mosolygunk egymásra és félünk kezeinket érinteni, holott férfiakhoz illőbb lenne egy zászló alatt küzdeni és akkor mosolyogni udvariasan, midőn a közös ut végére értünk és némelyikünk messzebb vágyva tovább megy. Végre is hát mik vagyunk? Erett korúak vagy tizenöt éves zárda-növendékek? Ha nem az utóbbiak vagyunk, akkor beszélhetünk kissé komolyabban is.

Hogy külön pártszervezet mellett sokkal nehezebben fogunk célt érni, az több, mint valószínű, mert külön-külön minden bizonynyal kevesebb alkotmányos kényszert birunk gyakorolni. De azt, hogy a függetlenségiak elzárkózottságukhoz esetleg ridegen ragaszkodva, mennyiben akadályozzák a közös programrész valósulását is, nem kevésbé könnyű bebizonyítani.

A jövőnek korlátolt tételekbe való foglalása mindig merész vállalkozás, hanem ezuttal kivételesen legyen szabad ez eszközöz folyamodniuk, Ily kiindulás pontból, hozzávetőleg három eset képzelhető. Az egyik eset akkor áll elő, hogy ha a sors által a nemzeti visszafejlődésre, illetőleg gyors enyészetre vagyunk kárhóztatva. Ezt ugyan a történelmi fejlődés logikája, különösen pedig az utolsó 50 év eredményei ugyszólván kizárják, de a nemzetközi viszonyok, valamint Bécs és a nemzetiségek megfelelő összejátszása mellett, bekövetkezését feltételezni még sem teljes örültség, különösen akkor, ha elhárítása céljából nem téve semmit, az időt is elhagyjuk fejünk felett kaladni. Már pedig nem ez utóbbit cselekszi-e a függetlenségi párt, midőn nem levén képes azonnal a legfelső fokra lépni, inkább a lépcső előtt zugalódva ácsorog és a rendes törekvők előtt is elfoglalja a tért? Sok van, ki

talán indulna és haladna a lépcsőn, ha a függetlenségi taktika nem engedné azt sejteni, hogy felesleges a fáradság, mert jönnek sasok és a lépcsőket mellőzve emelnek boldogot és boldogtalant. Mi más ez, ha nem tevőleges, bár öntudatlan előmozdítása a visszafejlődésnek? És ily körülmények közt miből meríti majdan a függetlenségi párt az erkölcsi igazolást, ha netalán mégis bukunk?

A másik eset az, ha a sasok, vagyis mondjuk például váratlan nemzetközi események csak ugyan segítségül jönnek, illetőleg tehát elsöprik földszinéről a Habsburg uralom mai alakulását és önálló állapotban hagyják hátra a magyar államot. Merész számítás, de hát legyen. Hogy azonban egy nemzet merő negatív és várakozás jutalmául részesüljön ily kegyben, mikor józanul cselekedni is lehetett volna, az majdnem lehetetlen. Előre tehát őszintén tisztelt függetlenségi honfi társaink, jöjjenek velünk néhány lépcsőn felfelé s így elébe menve valamennyire a sasoknak, bizonyosan magasabbra emelnek. Mert erő és igyekezet tekintetbevétel parancsolnak, míg tehetetlen panasz és dac csak gunyt ébresztenek a sorsban is.

Im fent a két szélsőség, melyeknek a gyász és tréfa felelnek meg. A közepet ellenben már igazán komoly elbánás

T Á R C A.

Templomszentelés.

Ünnepeltek, zászló lengett
Papok jöttek, papok mentek
Harang zúgott, faklya égett
Ima tölté be a léget.

Szent zsolozsma, örök hála
A hatalmas Urhoz szállva
Szállt magasra, szállt az ének
Imádkoztak ifjak, vének.

Imádkoztak, szállt az ének
Szállt az ének, föl az égnek
Vitte hírét a világnak,
Csodálatos templomának,
Hogy a kereszt jele alatt
Örök élet heve fakad
Örök élet, igaz hála
S a szó, hála könnyé válva,
Hogy dicsérje nagy istenét,
A hatalmát, a kegyelmét.

Csak a régi templom nézte,
Nézte semmit meg nem értve,
Honnan az imádság hangja
És ő egyre mindig hallja,
Jön közelbe, hozzá nem ér
Áldást benne senki sem kér
S amott messze — nem érti meg
Régi teste mégis remeg —
Uj templom mered az égnek
S ő reá már nem is néznek
S bár a szive folyton vérzik
Élte nyugtán meg sem értik
Miért? s míg a választ várja
Csikorog a régi zárja
Ajtaján munkások jönnek
S vége örök dicsőségnek.

S. G.

Cirkuszban.

Laverrenz V. után, a „Szabolcs” számára szabadon fordította: S. M.

„Ha nem volna se szolgálat, se unalom, akkor a katona élet ugyan csak boldog lenne!” így sohajtott Ferdinánd barátunk, egy fiatal huszár önkéntes, mi közben a kis garnison város cukrázdájának egyik asztalánál csokoládét szürcsölgetve dohányzott. A szék-ről, a melyen ült félig-meddig lecsuszott

annyira, hogy lábai a kis márvány-asztal másik végén kényelmesen láthatók voltak.

Ebből a kényelmes helyzetből az ajtó fenyegető csikorgása rázta fel, oda pillantva, egyik önkéntes barátját látta közeledni, aki barátunk üdvözlésére, amely elég lomha volt, ugyan olyan hanyagul emelte csákójához mutató ujját.

„Mit csinálsz nemes Fernandó?”

„Látod, kergetem az időt.”

„Szép mulatság! de azért igazad van, rettenetes lassan mulik a nap!”

„De mit csináljunk tulajdonképen? hogyan üssük agyon az időt?”

„Tudod mit? jöjj el a cirkuszba?! Ma ismét fel fog lépni Miss Ella és így ugyan ott kell lennünk, vagy mi az ördög?”

„Miss Ella? Hm! Nagyszerű hölgy! El menjünk!”

„Tehát megyünk?”

„Megyünk, — — de — —”

„De! no mi az?”

„No hát nincs nálam kimaradási engedélyem! (Passer scheim.) És most meg nem megyek haza, ha felakasztasz sem, mert lusta vagyok!”

„No hát elhozom én neked!”

„Komolyan?”

!! Fekete és színes napernyőkben, női, férfi gallér és nyakken-
dőkben, keztyűkben stb. ujdonságok folyton kaphatók: !!

■ ■ EISLER KÁROLY női-, férfi divat, rövidáru és cipő üzletében
NYIREGYHÁZÁN. ■ ■

illet. Ez eset pedig akkor áll elő, ha küzdelmeinket a tényleges jogi alapon folytatva, megérdemelt siker követi, akár jönnek ama bizonyos sasok, akár nem. Valószínűleg báró Bánffy Dezső pártjának programja úgy is, mint mondva van, de úgy is, mint a hogy abban nincsen eltiltva és mint azt némelyek majdnem valószínűbbnek vélik. Névleg tehát valószínű az önálló magyar vámtérületből, mint „sinequa non”-ból kiindulva, a többi követelmény majdan szó szerint, vagy pedig valószínű a többi úgy, hogy a Habsburg uralom súlypontja elsősorban a magyar nemzet által alkotva, Budapesten foglal helyet. Hisz korántsem képtelenség azon feltevés, hogy a nemzetközi viszonyok, illetve a Habsburg dynastia igényeinek esetleg inkább megfelel egy összefüggő és magyar színezetű Habsburg uralom, sem mint ennek helyén, két egymás mellé állított, de hadügyileg, vagy éppen külügyileg is független szervezet. És végre a magyar nemzet főérdeke sem éppen csak az, hogy minden irányban egyedül álljon, hanem inkább az, hogy minden irányban s lehetőleg tágabb körben érvényesüljön úgy, mint érvényesült tulajdonképeni hazánk határain túl is, történelmünk dicsőbb korszakaiban. Ki meri élvben és esetleg gyakorlatban is Nagy Lajos és Mátyás királyok magyar állami politikáját elítélni? Reméljük egy magyar párt sem és úgy annál bátrabban ismételtethetjük, hogy a viszonyok aligha nem éppen ezt, talán csakis ezt engedik valószínű. Mi pedig ily kialakulásnak utját nyitva hagyja, sőt egyengeti, Báró Bánffy Dezső 67-es alapon mozgó nemzeti politikája, ellenben az, mi határozottan utját vágja, nem más, mint a függetlenségek alkalmazkodást kevésbé ismerő és negatívban vesztelő álláspontja. Avagy talán inkább hihető, hogy a sors, vagyis a nemzetközi viszonyok és a dynastia oly szerepet juttatnak a nemzetnek, mely iránt ez érzékkel éppen nem bír s melynek egyik mérvadó pártja, egy már védelmi eszköz-

nek is kétséges értékű állásponton és Magyarország határain kívül, semmi másról tudni sem akar.

De hát vajjon mi akadályozza a függetlenségiakat abban, hogy ha nem is éppen Bánffy báró pártjában, mégis vele legalább őszintén karöltve küzdjenek? Ha ennek programja valószínű, nem valószínű az övének egy része is? Nem állhatnak-e félre azután ép úgy, mint most állanak? Mit veszhetnek? Az egység és prestige már nincs. Hogy pedig miért nincs megmondjuk azt is.

A hanyatlás oka nem az, hogy vezérük ilyen, vagy amolyan, nem is az, hogy ez vagy ama csoportjuk így és a magy cselekedett. Az ok egyszerűen az, mert szűnik létjogosultságuk, még pedig akkor, midőn a nemzet viszonyai már oda fejlődtek és ereje már annyira szilárdult, hogy a gyengült Bécs ellenében nem kényszerül többé a merev negatív álláspontjára helyezkedni, hanem nyíltan cselekvőleg küzdhet és a napról-napra erősödő új-párti irányzatban létre is jött a tényező, mely a feladatot vállalja.

Isten ments, hogy csalódjunk, de az utolsó század és különösen mint mondtuk, az utolsó ötven év történelmi alakulásának irányzata feljogosít hinnünk, hogy a függetlenségi párt jogosultságának csúcsponjtján már túl vagyunk. Mert bár Bécs még mindig sokat árthat, de el nem enyészethet többé bennünket. Ha pedig valami még erre képes, úgy nem Bécs az immár és így a függetlenségi párt által Bécs ellenében alkotott védsánczok is helyet adhatnak oly alkotásoknak, melyek védenek, de egyszersmind a cselekvésnek és öntudatos haladásnak is tért nyitnak. Mást feltételezni a lemondással lenne azonos és éppen e lemondásnak ellenkezőjét, a hazafias bátor cselekvést képviseli báró Bánffy Dezső pártja, melynek zászlója alá hívjuk a függetlenségi rokonszenvező elemeit is. Ha engednek a kérésnek, úgy

egy nagy akadályt enyésztetnek el a józan haladás utjából. Változtassák hát az akadályt tevőleges erővé.

Az új róm. kath. templom felszentelése.

A rendkívül diszes templomot, melyet Istennek dicsőségére és a hívek lelki épülésére dr. Samassa József egri érsek építtetett folyó hó 20-án, maga az ajándékozó főpap szentelte fel. A fogadtatásnál és a felszentelésnél nem csak a hívek, de városunk lakosságának minden árnyalata rang és vallás különbség nélkül részt vett és ezzel olyan magasztos ünneplések egész sorozatát teremtette meg, a melyre mindannyian igaz gyönyörűséggel tekinthetünk vissza. Büszkék lehetünk rá, mert ebben a városunkban és megyénkben levő összes vallásfelekezetek közötti testvéries viszonynak újabb és félre nem ismerhető bizonyítékát látjuk. Jól eső öröm tölti el szívünket a fogadás melegsége felett. Az érseket és a vele érkezett illustis vendégeket a város lakossága mély tisztelettel és szívből eredő igaz szeretettel fogadta. A lelkes fogadtatás és az ünneplés rendkívüli fényessége, fenséges jelenség volt. A pazarul fellobogózott utcákon ünneplő ruhába öltözve hullámzott a lakosság és bőkezűségéről, törhetlen hazafiaságáról, rajongó vallásosságáról, azonban mások vallásának tisztelgetben tartásáról és nemes szívűségéről ismert Főpapot minden kínálkozó alkalommal tüntetészerű melegséggel, szünni nem akaró lelkes éljenzéssel ünnepelte. A megyének csak nem minden községe méltóan képviseltette magát a magasztos felszentelési ünnepélyen és e küldöttségek nagyban emelték a minden részletében megkapó ünnepély fényét és méltóságát. Elismeréssel kell azonban szölanunk a rendező bizottságról, arról a városunk előkelő polgáraiból alakított lelkes csapatról is, akik dr. Bodnár István és dr. Kállay Rudolf elnökök vezetése alatt, heteken át fáradoztak, hogy az ünnepély minél imponzansabb legyen.

I. A szepesi püspök fogadása.

Mult heti számunkban már megirtuk, hogy a templomban elhelyezendő ereklyék elkészítésére az egri érsek dr. Párty Sándor szepesi püspököt küldte ki, aki városunkba 18-án este fél 7 órakor érkezett meg. A

„Nem szoktam tréfálni!”

Amint felállt Székely István, mert így hívták az ujjonnan jöttet, észrevette Köves Ferdinánd, hogy új lakk-csizma, attilla stb. van rajta.

„Hova mégysz már megint?” — kérde nevetve Köves.

„Hja! kedves barátom, ha te azt tudnád!” Ezeket mondva csententett nyelvvel és elhagyta a cukrászdát.

Miután szerencsésen Székely megett volt kedves látogatása, haza sietett; lakk-csizmái és új keztyűi helyett egy pár borjubőr-csizmát és egy pár kevésbé finom keztyűt vett fel. Így felfegyverkezve a cirkusz felé sietett, ahol már barátja, Köves várta. Köves első kérdése így szólt:

„Itt az engedélyem? Elhoztad?”

Szegény szerencsétlen Székelynek is most jutott eszébe a kimaradási engedély. De barátja kedvét nem akarván elrontani, így szólt: „Nálam van, de ne kérd tőlem, mert a belső zsebemben van.” Köves megnyugodva ebben a feleletben, leült helyére. Ebben a percben jött be Miss Ella lobogó ruhában, lóháton. El lett felejtve engedély, félelem, minden. Mindenki szeme a lovagló hölgyre irányult.

Jobbra a 8-ik helyen egy kis baka hadnagy ült, aki, a mint észrevette, hogy a két önkéntes a hölgynek hogyan integet, merően a két önkéntesre nézett, akik ezen merev pillantást viszonozták. Ez alatt 1 óra gyorsan elmúlt és éppen kilencet ütött a toronyóra, a midőn a szünetet kihírdették.

Székely a szünetet felhasználta, hogy az öltözőbe menjen és beszéljen Miss Ellával. A mint a baka hadnagy előtt eltávozott, az kellemetlen tekintettel kérte Székelytől az engedélyt, amit ez boszantó szemtelenséggel átadott.

A hadnagy dörmögve olvasta: Egyéves önkéntes, Köves Ferdinánd, a 3-ik huszárezredtől, Szabadság 12-ig. „Jól van, köszönöm.” Így szólt a hadnagy és Székely ismét szabad volt.

A kis hadnagy most Köveshez közeledett és ettől is kérte engedélyét. Ez elsápadt.

„Na lesz már?”

Köves nem tudott mit csinálni és a kis hadnagy fölött barátja után leselkedett.

„Mi a mennykő, az engedélyét!” ordította a hadnagy.

„Hadnagy ur, az engedélyem, a barátó . . . .”

„Hogy hívják?”

„Köves, egyéves önkéntes.”

„Ha!” — ordította a hadnagy, „talán testvérei vannak? testvére az, aki önnel jött?”

„Nem!”

„Na furcsa eset! hát mind a kettőjüket Kövesnek hívják?”

„Collégámat nem hívják Kövesnek!”

„Ha! ez a szemtelen hazugság! Az ördög nevében! Nem szégyenli magát! Collégáját Kövesnek hívják! Az előbb mutatta meg nekem engedélyét! És ön az ő nevével akar bolond tréfákat csinálni? Pfiu!”

Ferdinánd nem tudta, hogy tulajdonképen mit gondoljon. Ha barátja az ő engedélyét mutatta meg Köves névvel, akkor nála kell lenni egy engedélynek Székely névvel is. De az mégis lehetetlen, hogy nála legyen, mind a két engedély!

A kis baka még mindig várta a mentegetődző feleletet Köves részéről, mert valóban azt hitte, hogy akivel beszél Székely.

Ebben a kinos percben megjelent a baka hadnagy háta megett Székely, aki barátját látva kinos helyzetében, mindenféle jelekkel igyekezett megérteni gondolatait, mire a kis hadnagy észrevette a komédiát és így szólt Székelyhez: Ne csináljon bolondokat Köves önkéntes, ki kérem magának egyszer és mindenkorra az ilyen dolgokat.*

Az idény előre haladottságánál fogva napernyők leszállított áron, továbbá a legújabb ruhadiszek, csipkegallérok, övek, stb. nagy választékban kapható

Kohn Ignác

női, férfi-divatáru üzletében, városház palota.

püspökhöz csatlakozott Miskolcra az egri főkapitány 4 tagja: Foltin János, Katinszky Gyula, Csekő Gábor és Krassy Felix személyében, továbbá dr. Demkó György Budapestről, Párty Antal prépost és nagyon sokan az egri papság köréből.

Az érkező főpapot a vasuti állomáson Nyiregyháza város küldöttsége: a róm. kath. iskolaszék és igen nagy közönség várta. A tiszteletére megjelentek hosszas éljenzésben törtek ki. *Bogár Lajos* helyettes polgármester meleg hangú és gyakori tetszéssel megszakított beszédet tartott, amelyet kivonatossan a következőkben adunk le:

A város lakosainak nevében rang és vallás különbség nélkül, szívének legteljesebb melegével üdvözlö. Örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy Nyiregyháza város lakosságának őszinte tiszteletét és szeretetét tolmácsolja. Azon templom, amely felszentelésre vár, nem csak a hívek régi óhajának teljesülését képezi, hanem a várost díszíti és vallás felekezet nélkül a városnak minden egyes lakosa büszkeségét látja benne. Kívánja, hogy találja magát a püspök jól Nyiregyházán, ahol az egész város vendégeül tekintti és óhajtja, hogy azon templom, amely felszentelésre vár a lakosság közötti békességnek, a felebaráti szeretetnek, a vallásosságának és a hazafiságának legyen biztosítója. Még egyszer örömmel üdvözlö a püspököt és közjóra irányuló munkásságára Isten áldását kérte.

A helyettes polgármester üdvözlőre dr. Párty Sándor a következő remek nyelvezetű beszéddel válaszolt:

Ha örömmel intézte hozzá — ugymond — üdvözlő szavait a t. h. polgármester ur legyenek meggyőződve, nagy örömmel köszöni ő is meg a kitüntető fogadtatást, mely őt alig is illetheti meg, midőn csak mint előhírnöke jelent meg a nagynak, akinek nem méltó sarukötelekeit sem megoldani; örömmel jött, hogy amidőn a kegyelmes főpásztor, az ő metropolita érseke, élete egyik legszebb mozzanatának emlékét, a város iránti szeretetének tanuságául a felépített templom által itt kívánta megörökíteni, ő is részt vehet a felszentelési ténykedésben s ekkép boldog, hogy főpásztor emlékével, ha kis részben is, összeforrva, egyszersmind vele együtt könyörögheti le az ég gazdag áldását a városra. Ha a t. szónok ur kijelentése szerint vallás- és rangkülömbőség nélkül ünnepelnek itt, kéri a maga részéről szintén, hogy tartsák is kegyeletben a városnak adott emléket s a templom ég felé

mutató tornya figyelmeztető legyen mindig az egy menyei atyára, akinek mint gyermekei békés testvériségben éljünk.

Majd *Petrovits Gyula* esperes, nyiregyházi plebános üdvözlö a kerületi papság és a nyiregyházi kath. hitközség nevében, kinek szavaira a püspök előbbi köszönetéhez fűve szavait, mondotta, hogy előhírnök ugyan de szava nem vox clamantis in deserto, mert a Főpásztor fogadására a szívek előkészítve vannak itt s a papság és a kath. hitközségi képviselőlet buzgó munkájával gazdagon gyümölcsözővé munkálta ki és munkálja folyton az Ur szöveget.

A lelkes éljenzés lecsillapulása után a város díszfogatóján, *Bogár Lajos* h. polgármester jobbján jött a városba a püspök, akit hosszú kocsisoron a küldöttségek és a nagy közönség követett. A bevonulást a fellobogózt utcákon nagy közönség nézte végig és több ízben lelkesen éljenzte meg a népszerű püspököt. Másnap fényes papi segédlettel az ereklyék elkészítése történt meg, ami csak nem az egész napot igénybe vette.

II. Az érsek üdvözlése a megye határán.

Az érsek rendes személyvonattal jött Nyiregyházára, melyhez külön szalonkocsi volt csatolva és Szabolcsvármegye határától folytonos ünneplés tárgyát képezte. Rakamason állott meg a vonat legelőször vármegyénk területén. Itt várta a vármegye küldöttsége az érseket. Az állomás nemzeti színű zászlókkal és zöldgalyakkal szépen volt feldíszítve. Rakamason az *alispán vezetése alatt Gróf Pongrácz Jenő, Kornis Géza, Kállay Rudolf, Survay János* és *dr. Bodnár István* megyebizottsági tagokból álló küldöttség várta. Itt várta a rakamazi kerületi papság, *Ochváry Pál* főszolgabíró, Rakamaz és Tisza-Eszlár községek képviselőtestülete és a szomszédos községekből oda sereglett mintegy ezer főnyi közönség. A tömeg előtt fehér ruhás kis leánykák virágcsokorral kezükben sorfalat képeztek. Az állomás épületén hatalmas tábla volt, rajta a következő felirat: Isten hozott Főpásztorunk!

Legelőször is *Szikszay Pál* alispán tartott szép üdvözlő beszédet, kifejtve, hogy: A vármegye nevében, Szabolcsvármegye határán örömmel köszönti a főpapot, aki a béke és szeretet apostolaként jelent meg a vármegyében. Az érsek röviden, de szívből jövő szavakkal válaszolt a gyakori helyesléssel találkozott üdvözlő beszédre. Többek között a következőket mondta: Élete legszebb nap-

jainak tekinti, hogy eljött ide. Az alispánnak a vallási békét és türelmet emlegető szavaira vonatkozólag gyönyörűen fejtegette a szeretetfogalmát s a türelmet — ugymond — inkább szeretetnek nevezi és kívánja, hogy a felekezetek között ne a türelem, hanem a szeretet legyen a kapocs. Köszönetet mondott a szíves fogadtatásért. *Gróf Pongrácz Jenő* a vármegye r. kath. vallásu lakossága nevében üdvözlö az érseket, mire ő rövid, de találó beszéddel válaszolt és a küldöttségekkel együtt felszállt a vonatra, hogy folytassa útját, mely innen valóságos diadalmenet volt.

Virányoson a vasuti állomást nemzeti zászlókkal, zöldgalyakkal és virágokkal pazarul díszítette fel *özv. Miklós Lászlóné* és a környék kisereglett népe meleg óvációban részesítette az átutazó főpapot és fényes kíséretét.

Görög szálláson Dobos Imre főszolgabíró üdvözlö lelkes beszéddel az érseket; a *királytelki* állomásra pedig az egész tanya népe kivonult zászló alatt.

III. Fogadás városunkban.

Folyó hó 19-én este 1/2 7 órakor érkezett Nyiregyházára az érsek. Kíséretében voltak: Szemcsényi Lajos irdaigazgató, Samassa János jószágigazgató, Rónay Kornél táblabíró, dr. Samassa János o. gy. képviselő, Imre Miklós érseki jogtanácsos, dr. Kállay Zoltán hevesi főispán, Majzik Viktor hevesi alispán; továbbá Ferenczy Bertalan szabolcsi főesperes és Oldal Jenő szabolcsi esperes, akik Miskolczig eléje utaztak a főpapnak. stb.

Az állomáson a rendező bizottság, a helybeli testületek küldöttségei, valamint óriási közönség várta az érseket, még pedig nemcsak városunkból, hanem az ország távolos vidékeiről is.

A rendet a tűzoltóság és rendőrség együttesen tartotta fenn. Amidőn az érsek kilépett kocsijából a szép és díszes közönség lelkes éljenzésben tört ki.

A város nevében *Májerszky Béla* polgármester a következő nagyhatású beszédben üdvözlö az érseket:

Nyiregyháza rendezett tanácsu város képviselőletében nekem, mint ez idő szerinti polgármesternek jutott a kiváló szerencse, hogy Nagyméltóságodat és mélyen tisztelt kíséretét Nyiregyházára érkezésök alkalmával elsőnek én üdvözölhessem s az első Isten hozott Nagyméltóságodhoz és a kedves vendégekhez én intézhessem.

Nyiregyháza város egész közönsége

„Tehát kérem adja elő az engedélyét. De rögtön! És ha szabad kérnem a nevét?”

„De hadnagy ur kérem, engedélyem barátomnál —”

„Az ördög vigye el magát, már megint a barátját akarja bajba hozni?”

De Székely is jónak látta már közbevetni magát. „Kedves Székely,” így szólt Köveshez, „hiszen az előbb odaadtam engedélyed!” Na még ez is? gondolta magában és azt hitte, hogy vagy bolond ő maga, vagy a másik kettő ugyanaz. Vagy talán sokat ittak. Vagy talán ő maga elfelejtette volna a saját nevét? Lehetetlen valami! Furcsa dolog! „Uram! kitalálta már, hogy hogyan hívják?” kérde a kis hadnagy, most már harmadszor.

„Szé—szé—kely, egyév—éves önkéntes felelő Köves letörve.”

„Na! hála Istennek! és most az engedélyét! egy-kettő! különben bezáratom!”

Köves tanács nélkül várta a dolog lefolyását, de Székely a dolgot ismét jóvá akarta tenni és így szólt: „Kedves Székely, legalább vizsgálj meg a zsebeidet! Hiszen tudom, hogy eltetted az engedélyt!”

Köves úgy állt helyén mintha a menykő ütött volna bele. Tehát még barátja, Székely is megbolondult!

„Székely, egyéves önkéntes parancsolom, hogy azonnal nézze át összes zsebeit és jaj magának ha nincs engedélye!”

Szegény Köves! hát minden áron nálla kell lenni barátja engedélyének; sőt nevét el kell tagadnia?! Borzasztó helyzet! El volt veszve. Saját engedélye se volt nálla, nem hogy még társa engedélye. S ha nem tudja előmutatni, fel lesz jelentve századosánál és itten ugyan csak nem mondhatja, hogy a bakahadnagy a cirkuszban véletlenül megbolondult. De mit csináljon? Ugy sincs nálla az engedély!? „Na legalább nem akarom tovább bosszantani a kis hadnagyot” gondolá és zsebeiben keresgélt. Jobboldali nadrág zsebében hordta engedélyét. Belenyúlt — üres! —

Talán a balban — üres. Talán a belső atilla zsebében? Izgatottan rántja fel atilláját — bele nyúl zsebébe — avval a biztos tudattal, hogy óráját találja ott.

Nagy ég! Mi volt ez? Valóban egy valódi engedélyt húzott zsebéből. Székely névvel.

Igy megmentődve, az engedélyt, a még mindég bámuló hadnagynak előmutatta.

„Na látja maga szélhámos!” kiáltá a hadnagy nagy haragjának levegőt eresztve.

„Hanem kapitányának majd elmondom, hogy milyen önkéntesei vannak!”

A csengő hangja ismét helyére hívta a kis hadnagyot, aki Kövest fél vállról, Székelyt pedig szívélyesen üdvözölve hagyta el a két önkéntest.

Köves a nagy izgalmak után ledült helyére — teljesen kimerülve. A magyarázat azonban elmaradt, mert Miss Ella ebben a pillanatban jött be és utána egy szabad ló vágatva, El volt feledve bu — bánat, a két önkéntes csak a szép hölgyre nézett.

Ezen szám után Székely így szólt Ferdinándhoz: „Attól ne félj semmit kedves barátom, hogy a kis hadnagy kapitányunkkal beszél, mert avval ugy is rossz lábom áll.”

„De az ördögbe is, csak nem paklitzál össze a szép Ellával?” kérde Ferdinánd. „Igen” — viszonzá Székely — „az előadás után érte megünk és reményilem lesz annyi eszed, hogy a vacsora után pusztulsz!”

Kedves barátom — mondá Köves — „ma a vacsora alatt sem akarok zavarni benneteket, hanem majd egy másik este magamnak hívom meg.”

„Az is jó!” — kiáltá Székely barátjának — „Éljen Miss Ella!”

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól, mint hathatós szer

Sirolin

tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos bajainál ugymint **idült bronchitis, számarhurut** és különösen **láb-badozóknál influenza után** ajánltatik, Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4. — kor-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alanti céggel legyen ellátva.

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájcz.)

hátalattal érzelmeikkel van áthatva azon nagyszabású és örökbecsű ajándék, azon monumentális díszes templom által, amely Isten dicsőségére, a helybeli római katolikus hívek, a mi testvéreink lelki épülésére és városunk díszére, Nagyméltóságodnak nagylelkű és fejedelmi adományából emeltetett. Amely hivatva lesz nemzedékről nemzedékre századokról századokra hirdetni Nagyméltóságodnak Isten iránti hódolatteljes és hálás szeretetét. S amidőn Nagyméltóságod ezen díszes templomának felszentelése és rendeltetési céljaira leendő átadása végett ezuttal kíséretével együtt városunkban megjelenni kegyeskedik, Nyiregyháza város közönsége nevében szívből üdvözlöm, s azt kívánom, hogy Nagyméltóságod és kísérei mint várva-várt s örömmel fogadott kedves vendégeink találják magokat a mi szerény körünkben igazán otthon, s legyen idejövételök, itt időzésök s itteni ténykedésök a helybeli róm. kath. vallást követő testvéreinkre, városunkra s édes magyar Hazánkra áldást és üdvöt hozó egyaránt!

Isten hozta! Isten áldja Nagyméltóságodat! Isten hozta! Isten áldja a mi kedves vendégeinket! Éljenek sokáig! Éljenek!!

A polgármester eme szép beszédjére az érsek a következő remek nyelvezetű és magas szárnyalású beszéddel válaszolt:

Ezen örvendetesen emelkedő, nemes város területén Isten imádságára és a katolikus hitágazatnak ünneplésére szánt templom épült, melynek felavatására kötelességszerűen ma jelenem meg. Midőn ezen alkalomból ilyen nagy ünnepélyességű fogadtatásban részesülök és oly szívélyes, mint lekötölező szavakba foglalt üdvözlés hangzik felém, őszintén megvallom, hogy ezért köszönetet mondanom igen kedves nekem. Kedves pedig nem azért, mert ünnepelek, hanem különösen azért, mert érzelmeim és gondolataim azonosságának biztosítéka, jele ez. A templom, uraim a vallásos erkölcsiség védő bástyája és mint ilyen védő bástyája egyszersmind a haza érdekeinek is. (Éljenzés.) Mert velem együtt át vannak hatva azon meggyőződéstől, hogy a vallás által megszilárdult erkölcsiség a társadalmi rendnek, a józan szellemi haladásnak, az anyagi jólét eszközeinek, a polgári s politikai egészséges fejlődésnek, szóval az alkotmányoknak és szabadságnak legmélyebb alakja. (Éljenzés.) Ezen az alapon, remélem, fognak dolgozni nem csak azok, akik ebben a templomban meghajolnak az Isten előtt, hanem e nemes város összes polgárai (Éljenzés.) és fogják hazájok iránti tartozásukat épp abból a célból merítve bátorságot, a legnagyobb önfeláldozással leróni. Én kérem Istent, hogy az én itt működésem reám nézve vigasztalásokban gazdag, eredményeiben pedig hűveimre nézve áldásos legyen. Együttel kívánom az Úr áldását Nagyságodra, aki ezen város ügyeit oly tapintatosan, bölcsen s a város érdekében kezeli; s kérem ezen nemes város összes polgárait is Isten áldását.

Örködjék felettök, adjon nekik erőt, adjon nekik önfeláldozó kötelességérzetet, hogy a hazának és ezen városnak díszére munkálkodva, az utódok háláját is kiérdemeljék.

A beszédek végeztével a tiszteletére kivonultak által képezett sorfal között ment az érsek a város díszfogatóhoz. A vasuti kocsi a város díszfogatóig szőnyeg volt leterítve. A díszfogóban a polgármester jobbján foglalt helyet az érsek. A rendezőség alig tudta a menetet, az abban résztvevők nagyszáma miatt rendbe szedni. Végre az összes harangok zúgása és dörgő éljenzés között megindult a menet. Elöl a rendőrfőkapitány ment kocsin, utána lovagolt 50 pazonyi és orosi gazdálkodóból alakított bandérium. Ezután jött középkori festői öltözetben 12 lovas. Közvetlen az érsek kocsi mellett lovagolt Liptay Béla, bogáti Bogáthy

József, Kállay Emil, Orosz Miklós, és Petrovay János remek díszmagyar öltözetben. Az érseket hozó négyes-díszfogatot szinte végtelennek látszó, hosszú kocsisor és beíthatatlan embertömeg kísérte. A vasuti uton két rendkívül díszes diadal-kapu volt felállítva, mindkettő az ország, a vármegye, a város, az egri érsek és a szepesi püspök címerével volt díszítve. Magas oszlopok voltak az állomástól a róm. kath. parochiáig felállítva, melyen a nemzeti, (piros, fehér, zöld) a városi, (kék, piros) a megyei, (fehér, kék) és a pápai (fehér, sárga) zászlók lengtek. Ugyanezen színekkel voltak a diadal-kapuk és a házak is feldíszítve. A vasuti állomástól hamarabb ért diadal-kapun: „Isten hozott!“, a másikon pedig: „Szívből üdvözlünk!“ nagy betűvel írott feliratok voltak olvashatók.

Az érsek szűkebb körű kíséretével a parochián szállt meg, ahol a házigazda, Petrovits Gyula a kerületi papság élén fogadta főpásztorát.

IV. A felszentelés.

Szent István király napján, már 5 óra körül gyülekezett a nép a két templom környékén, hogy szemtanúja legyen a ritka fényességgel végbemenő felszentelési szertartásnak. Megkapó volt amikor a kora hajnali órákban felhangzott az áhitatos egyszerű nép ajkán a régi magyar egyházi ének: „Hol vagy István király, Téged magyar kíván, Gyászos öltözetben, Te előtted sírván.“

Az idő kedvezett a felszentelési ünnepnek. Gyönyörű nyári verőfényben, fél hatkor vonult az érsek a jelenlévő nagyszámu papság kíséretében a régi templomba, ahonnan később a közelben levő új templomhoz ment. Az új templom tornyán 2 nagy nemzeti, 2 városi és 2 pápai zászló volt feltűzve. A templom ajtaja előtt imazsámoly volt, amelyen rövid imát mondott az érsek. A Mindszente litániájának elmondása után proceszsióval háromszor körüljárta az új templomot, utközben meghintvén azt szenteltvízzel. Azután az érsek és a papság bementek a templomba, ahol a templomszentelésnek, lapunkban már ismerttetett szertartását végezték, ami 9 óráig tartott.

A szentelési szertartás után dr. Párvy Sándor szepesi püspök mondott a Főpásztor jelenlétében nagy misét, melyre azonban már a közönséget is beeresztették, amely zsufolásig megtöltötte a nagy templomot. A kívül maradtak egyházi énekeket énekeltek a szertartás végezte alatt. A mise végeztével a Főpásztor megáldotta a népet és fényes egyházi menetben vonult a papsággal együtt vissza a parochiára.

V. Küldöttsége'k fogadása.

Déli 12 órától délután fél háromig az előre megállapított program szerint a Főpásztor 15 küldöttséget fogadott. Igazán bámulatot keltett az agg egyházfő csudálatos testi és szellemi rugékonysága. A szerfelett fárasztó templomszentelés és nagy mise után még minden egyes küldöttség szónokának beszédjére hosszan, meglepő elmeélel reflektált, sőt a küldöttségek minden egyes tagjához volt néhány lekötölező szellemes szava.

Elsőnek Szabolcs vármegye, mint egy 20 tagu küldöttsége jelent meg az érsek előtt b. Feilitzsch Berthold főispán vezetésével, legnagyobb részt fényes díszmagyarban. A főispán szép beszéddel üdvözlölte a vármegye nevében a szerzetett főpásztor mire ő remek beszéddel válaszolt körülbelül a következőket mondván:

A közigazgatás az egészséges fejlődésben egyik tengely, mely körül a társadalmi élet forog. A helyesen berendezett közigazgatás külsőleg egy bizonyos fokig képes elsimítani azon ellentéteket, a melyek a társadalom rétegeiben élnek. Külsőleg csak, mert

az államnak és a világi hatóságnak egyedüli célja lévén a társadalom és a nemzet földi javát előmozdítani és ezen célnak elérésére szükséges intézkedéseket tenni, szintén csak külső erővel bírnak. A világi hatóság ereje és hatalma nem terjed le a lelkiismeretig és azért csak legalitással üdvözít. De az indokokat, a motivumokat, melyek az embereket vezetnek nem bírálhatja, mert az a lelkiismeret körébe vág. Ebből mi következik és mit látunk? Hogy mivel csak külső legalitással bír a hatalom, minden erejével sem képes a társadalom igazi alapját megteremteni. A legalitás még nem elég biztosítéka a társadalmi rend megszilárdításának. A külső hatalom minden ereje csak odáig hathat, hogy megfőkezze, hogy lekösse a rosszat. A jót magát, hogy az sikeres maradjon és állandó, csak a vallás képes biztosítani. Ennélfogva, ha a közhatalom komolyan a társadalomnak az országnak érdekeit szíven viseli, nem szabad ellenséges álláspontra helyezkednie a vallással. (Igaz, ugy van!)

Együttesen kell tehát a vallásnak és akik a vallást szolgálják, a közigazgatási tisztviselőkkel működniök. Már tegnap volt szerencsém mondani, hogy a türelmet én jobban szeretném szeretetnek elnevezni, mert ez a szó: türellem, magában rejt egy bizonyos igazságtalanságot. És mivel én ezt inkább szeretetnek nevezem, nem tudok csodálkozni azon, hogy ott, a hol Krisztusnak követői vannak, azokat minden tekintetben, minden viszonyok között az a parancs hatja át, mely épen a kereszténységet minden egyéb vallás fölé helyezi, hogy t. i. szeresd felebarátodat, mint tenmagadat. De azzal, hogy szeresd felebarátodat mint tenmagadat, még a felebarátunk iránti szeretetnek telje és összege nincs kifejezve, hanem a keresztény vallás azt mondja és Úrunk is azt hangoztatja: szeresd felebarátodat mint tenmagadat és pedig az Istenért. És ebben az „Istenért“ben rejlik minden azzal ellenkező ferdeségeknek kizárása. A szeretet alapja a társadalomnak.

Fogadják még egyszer legmolegabb köszönetemet rokonszenvékért és azon biztosítást, hogy addig míg e testben, mely már — koránál fogva nem sok időre számíthat, a lélek élni fog, az önök emléke el nem vész.

Ez után a többi küldöttségek tisztelegtek a következő sorrendben:

Nyiregyháza város küldöttségét Bogár Lajos városi főjegyző vezette aki minden részletében átgondolt és átérzett szép beszédében Nyiregyháza város hódoló tiszteletét és hálás köszönetét tolmácsolta ama szép és magasatos alkotásért, melyet a főpásztor bőkezűsége, városunknak juttatott. Erre az érsek a következőket mondta: Bármily szerencsétlen legyen valaki, ha a földre jöve magával a lelkesedés csiráit nem hozta, ez a szerencsétlen ember is, azok után amiket tegnap láthatott volna szíve legbensejében meleg érzelmeire gyuladt volna. Hát én nekem uraim akiben melegen érző szív dobog, tündöklő szónoklással kellene bírnom, hogy méltán leróhasam azon hálatartozásomat, melylyel e nemes város összes polgárainak és magisztrátusainak azon lelkesedéstől áthatott fogadtatásért levagyok kötelezve. Tehetetlenségem érzete kényszerít, hogy ma csak egyszerű, de legőszintébb szívem belsejéből eredő, mély hálát és köszönetemet nyilvánítsam és kérem Istent adjon e város magisztrátusának, e város polgárainak annyi kötelességérzetet, annyi lelkesedést a hazaért és e város virágzásáért, hogy az őseiktől átöröklött dicsőségnek tőkét mint eddig úgy ezentul is fáradhatatlan, megtörhetetlen buzgalommal gyarapítsák.

A harmadik küldöttségként a Kahler János alezredes vezetése alatt a cs. és kir.

Sérvkötők saját gyártmányu 1 frttól feljebb a legfinomabbig. **Haskötő, köldök kötő, havikötész** stb. **Irrigator** 1 frttól feljebb.

Valódi francia **Gummi cizkkek** tuczatja 80 krtól feljebb.

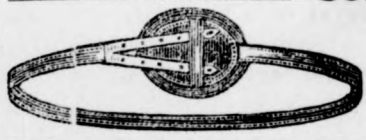
Gummi pólyák, görcsér-harisnyák és minden betegápolási cizkkek.

SOLINGENI önberetváló és hajnyiró gépek.

Francia és angol illatszerek eredeti gyári áron kapható

Blumberg József,

keztyü és műkötszerésznl. Nyiregyháza, városháztér 2.

közös, valamint a m. kir. honvéd és csendőr tisztek jelentek meg, kikhez Oexcellenciája német nyelven intézet beszédet.

Ez után a nyiregyházi ág. evang. hitv. egyház ékesen szóló lelkésze *Gedulyi Henrik* vezetésével tisztelt. A szónok szavaira az érsek körülbelül a következőket felelte: A mai kor, úgy látom a kölcsönös dicsőítés beteges szükségérzetében szenved és én azt tanultam, hogy azon társadalom, amelyikben a köteleességek, mint érdemek magasztaltanak, a hanyatlás lejtőjére jutott. Fájdalom az emberek törekvései sokszor abban nyilvánulnak, hogy bizonyos anyagi jobbulásra összekötött állások után törnek és mivel az életükben cél volt, meg tartják utóbb is célnak, pedig az csak eszköz a haza javára. Én uraim sem a múltban, sem a jelenben nem találtam életemben egyebet, mint a köteleesség teljesítésére irányzott becsületes igyekezetet. Ez a sors kedvezőtlenségei alatt megnyugvást nyújt, de dicsőretre és magasztalásra igénye egyáltalában nincsen és én nem szoktam másokkal szemben sem egyebet hangoztatni. Innen keletkezett az a vélemény, hogy az egri érsek büszke. Ha volna annyi erőm, hogy a szavamra hallgatnának, nem tudnám másra kérni ember társaimat, mint hogy a köteleesség teljesítés becsületes igyekezeté sohase halljon ki keblükből és találják jutalmukat azon örömben, melyet az egész közönség javára előidéztek.

A következő küldöttség az ev. ref. egyházé volt. *Dr. Bartók Jenő* lelkész üdvözlő szavaira az érsek következőként válaszolt: A jelenkor egyik legveszedelmesebb ferdesége az, hogy az embert csak embertársával való viszonyban fogja fel és megfosztja azon fenséges kötelektől, melyet őt mint egy a szellemi ország polgárává teszi, pedig a társadalom biztonságának alapját csak a vallásban bírja és nem egyszerű emberi véleményekben, melyeknek állandóságuk és értékük nincs, mert a szellemek lázas munkásságában ma egy eszme az igazság erejével hat, holnap már nem. Csak a szótárd igazságtól adhatott tanok azok, melyek az embert állandóan boldogítani képesek. Azért mind az, aki a vallás örök igazságait hirdeti, valamint az is, aki ezeknek az igazságoknak hajlékot épít, a társadalom és a haza körül becsületesen teljesíti köteleességét. Akik tehát ebben az irányban élünk, közös erővel dolgozunk szép hazánknak felvirágoztatására. Én kívánom, hogy e téren mindig egymás mellett működjünk, hogy azon reményben hunyjunk be szemünket, hogy az utódok azt mondhatják rólunk: „Ézek becsületes hazafiak voltak.”

A nyiregyházi izr. statusquo hitközség *Lichtmann Dezső* elnök és az izr. orthodox hitközség *Schwartz Ede* elnök vezetése alatt tisztelt ezután együttesen. Szónokuk *Dr. Kelemen Adolf* költői szárnyalású hatásos szavaira az érsek a következőket válaszolta:

Ha valóban részint a velem született természetem, részint komoly férfi korom igyekezte meg nem szilárdította volna bennem azt a meggyőződést, hogy jót csak a jóért magáért, az erényt csak magáért az erényért kell cselekedni, úgy megszédítették volna önnek, édes uram magasztaló szavai. De 76 évnek tapasztalása és 66 éven keresztül folytatott munkásság megtanított arra, hogy se a dicsőretetek egy oldalról, se a félreértések és rágalmak más oldalról el ne tántorítsanak azon utról, amelyet én igaznak tartok. Ha azt kívánjuk, hogy azt félreértés ne érje aki a nyilvános téren működik az lehetetlen dolog, de ha az ember kezét a keblére teszi, ha a szív dobbanásait és az abban megnyilatkozó szótát megfigyeli ő abban megnyilatkozó szótát megfigyeli ő tudja, hogy a vallása és hazája sokkal értékesebb kincsek, semhogy azokért ne kelljen azokat is elszenvadni. Akiket azok oltántorítanak, az sem vallását sem hazáját nem szerette soha. A kinyilatkoztatott vallások ezekre az igazságokra tanítják az embert. A kinyilatkoztatott vallások nem szavakban, hanem cselekedetekben nyilvánulnak és a frázisok a melyek a gyenge eszű emberek elámitására koholhatnak Isten előtt nem bírnak értékkel. Tartsuk meg a törvényeket, amelyek magoknak és nekem is szólnak és nem lesz harc az emberi társadalomban a vallások miatt. Ezt kívánva fogadják köszönetemet.

A hetedik üdvözlő küldöttséget a bíróság és ügyészség tagjait *Kovács István* ítéltő táblai bíró vezette, kinek hatalmas és szép beszédjére az érsek gyönyörűen fejtegette az igazságszolgáltatás magasztos hivatását, kiemelve, hogy mindig bizalommal tekint a bírói karra, az igazságszolgáltatás embereire, kiknek jelentőségük oly országokban emelkedik, amelyekben a politikai pártszellem a jog határain kívül szeret kalandozni és amelyekben — ezen szellemtől áthatva — nagy részben az emberek foglalják el a törvények helyét. Ilyen időkben és ilyen országokban a személyes jog a tulajdon biztonsága csak az igazságszolgáltatás csarnokában talál védelmet, de kell is hogy ott találjon.

Már két óra felé járt az idő, amikor a pénzügyigazgatóság és az adóhivatal tisztviselői jelentek meg tisztelgésre *Eötvös Pál* h. igazgató vezetése alatt. Az idő rövidsége miatt a főpásztor csak néhány őszinte szóba foglalta köszönetét, többeket kitéve megszóllításával.

Ezután a helybeli ág. evang. főgimnázium tanácsa és tanári kara tisztelt *Dr. Meskó László* vezetése mellett kinek üdvözlő szavaira azokhoz, kiknek egykor pályatársa volt, az érsek ragyogó szavakban mutatott ama szép és magasztos hivatásra, melyet a tanári karnak betöltenie kell, azzal végezvén beszédjét, hogy egy régi tanártól fogadják szívesen tanácsait. Ő pedig szívesen emlékszik tanári pályájára, mert azok voltak legboldogabb évei, hiszen azon a pályán a leglággyabb az ember.

Majd *Dr. Wilt György* kir. tanfelügyelő üdvözölte az érseket, utána pedig *Surányi Imre* posta és távirtdai felügyelő vezetése alatt megjelent posta és távirtda tisztikar tisztelgése következett.

Rövid szünet után *Schurina István* igazgató vezetése alatt a nagykállai katolikus gimnázium tanári kara és ezután a szabolyi gör. kath. hívek deputációja következett, ez utóbbiak érzelmeit, *Lengyel Endre* hajdudorogi püspöki vicarius tolmácsolta. Végül a nyiregyházi róm. kath. iskolaszék küldöttsége következett, *Korányi Imre*, iskolaszéki elnök vezetésével. Mindezen küldöttségek szónokainak beszédjére a főpásztor magas röptű szavakkal válaszolt.

A hivatalosan meg állapított sorrend véget érven. Fényes befejezésül, gyönyörű díszmagyarban az érseket bevonulása alkalmával kísérő *Liptai Béla*, *Orosz Miklós*, *Kállay Emil* és *Bogáthy József* banderisták tisztelegtek.

VI. Diszebéd.

A küldöttségek fogadása után a „Korona” dísztermében 200 teritékes díszebédet adott az érsek. Ott láttuk városunk és megyénk előkelőségét vallás különbség nélkül képviselve. A mikor az érsek belépett a terembe hársány éljenzés hangzott fel és *Benczy Gyula* rázendített *Rákóczy* indulójára. Az első felköszöntőt a főpásztor mondta a királynak, melyet állva hallgattak meg. A nagyhatású beszédet a következőkben adjuk le:

Minden igaz magyar ember ma hazafiúi lelkesedéssel ünnepli emlékét *Szent István* első magyar királynak és mérhetetlen hódolatát rója le irányában, ki ennek a nemzetnek oly erős alapját vetette meg, melylyel annyi viharok, annyi ellenséges küzdelmek között ezer éven túl tartotta fenn magát és hódított további fejlődésében. Ezen a napon egyúttal minden magyar ember áldó fohással fordul lelkében azon felséges személy iránt, kinek születése napját augusztus 18-án ünnepelte az ország és ki *Szent István* királynak ezer éves trónján ül és annak szent koronáját viseli, — hogy ugyanazon erényektől környezve, ugyanazon irányt követve *István* király országának polgárait azon boldogság révébe vezesse, amely *Szent István* szemé előtt lebegett. Ezért kérjük mi Istent, hogy felséges urunkat áldásának bőségével árasztza el. (Éljenzés) *Szaporitsa* napjait hatalmas jobbjával, örökjék fölötte; áldja meg szándékait, malasztja előzze meg minden gondolatját és cselekedetét és a magyar nemzetnek javára irányzott nap-éjjeli igyekezetét sikerrel koronázza (éljenzés) és ezen igyekezetét a magyar nemzet tántoríthatatlan hűségében és ennek a nemzetnek folyton

növekedő boldogságában jutalmazza meg. Éljen a király!

A percökig tartó lelkes éljenzés lecsilapulta után még sokan tartották szébbnél-szebb felköszöntőket. Többek között *Szikszay Pál* és *Májerszky Béla* az érsekre, *Bodnár István*, *Dr. Párty Sándorra*, *Geduly Henrik*, *Mezőssy Béla* és *gróf Vay Ádám* az egri érsekre mondtak nagyhatású felköszöntőket. Végül *Májerszky Béla* a tervezőkre és az építést vezetőkre mondott sikerült pohárköszöntőt.

VII. Fáklyásmenet.

Városunk polgársága, hogy szívből jövő szeretetének külsőleg is kifejezését adjon, este 8 órakor, a tűzoltóság vezetésével felejthetetlen szépségű fáklyásmenetet rendezett. 7 órakor már az egész Városház-tér, sőt a szomszédos utcák is tömve voltak előkelő közönséggel. Pont 8 órakor indult el, zene szóval a Zöldség-térről 300 fáklyás és szív alakban helyezkedtek el a parochia előtt, Előbb azonban a városi dalárda foglalta el helyét az oda készített pódiumon. Az elhelyezkedés után riadó éljenzésben tört ki a tömeg, melyet a teret körülvevő épületek sokszorosán vertek vissza. Az érsek megjelent lakosztályának ablakában, mire „Éljen *Samassa József* egri érsek” kiáltás zúgott végig a nagy téren. A városi dalárda megkezdte énekét, mire az egész téren a legnagyobb csend állott be. Az éj csendjében felhangzott a „Fohász,” amit a városi dalgyulek gyönyörűen adott elő.

Dr. Kállay Rudolf kórházi főorvos mondta el ez után messze hangzó csengő hangon üdvözlőjét, melyet kivonatosan a következőkben adunk le:

Szívből együtt érez amidőn az érsek iránti mélyszéges tisztelet és hála kifejezéséről van szó. Engedje meg, hogy a mai lelkes ünnepek után az éj csendjéből, a nyugalomra szánt időből is részt kérjenek, hogy szívük túlradó érzelmeit tolmácsolhassák. Hálás köszönetüket fejezik ki a mai örömmünneperért. A mai napon felszentelt díszes templom monumentális épület, mely időtlen időig fogja hirdetni az Egri Érsek Oexcellenciájának nagy nevét. A róm. kath. hívek régen belátták, hogy a régi templom kicsiny, évtizedeken át képezte óhajukat, egy új, Nyiregyháza város nagyságához illő díszes templom létesítése. *Samassa József* volt az, aki meghallgatta a nyiregyházi hívek óhaját és vágyuknak teljesülését lehetővé tette, amidőn a díszes templomot, Nyiregyháza város büszkeségét felépíttette. Még egyszer mélyszéges háláját és köszönetét fejezi ki és az érsek működésére Isten áldását kérte.

A közönség lelkesen és perczeken át éltette *Dr. Sammassát*, mire ő a parochia ablakából a következő nagyhatású beszéddel válaszolt: Uraim! (Halljuk, halljuk!) Midőn önök kivételes polgári ünneppel, oly ékes és megindító szavakban engem üdvözölni kegyeltesek, megvallom hogy ezen irántami kegyeltes rokonszenvük, figyelmük és jószáguk nekem jól esik, és rám nézve sokszorosán vigasztaló. Ebben én javallását látom eddigi életem működésemnek, bátorítást arra, hogy azon ösvénytől el ne térjek, amelyet magamnak választottam. Egyúttal azon intés is ez felém, hogy az utókor csak azok iránt hű és állandóan tisztelő, akik érzelmeiket soha el nem árulták, akik soha attól az uttól el nem tértek, melyet komoly megfontolással maguknak választottak. (Éljen.)

Én áthatatosan megmaradok ezen az uton és hű fogok maradni azon fogadásomhoz, mely közéletem első percétől betölté lelkemet, amelyben két elv, két eszme, mondhatom két szenvedély pontosult össze, és ez a vallásosság, a haza, és a haza szabadságának szeretete. (Zajos éljenzés.) Ebben egyesül azon bizalom és remény a haza további fennállásához, a hazának méltósága, tekintélye és súlya a külfölddel szemben, belül pedig a polgárok szellemi és anyagi gyarapodása és boldogsága. Ezen két eszme a vallás, a haza és a hazával összekötött szabadságszeretet élt lelkemben és élni fog állandóan. Ebből származott minden, amit tán életemben jót, amit tán életemben nemest, amit tán életemben fenségest csináltam és tettem. Ezen érzelmekhez hűen fogom kötelezőmet az egyház, a vallás és a haza iránt tovább is teljesíteni, és remélem a

kegyes égnök áldása mellett, hogyha életem utolsó perce eljövend, teljes nyugalommal azt mondhatom: nem voltam hűtlen fia e hazának. (Óriási éljenzés.)

Az érsek utolsó szavai frenetikus taps és éljen viharban hangzottak el, melynek lecsillapultával a városi dalegylet rázendített a „Tied vagyok, tied hazám!” kezdetű hazafias dalra. A kiváló precizitással előadott dalnak ily trappáns találkozása az érsek beszédének utolsó mondatával igen mély hatást tett az egész közönségre, mely újból zajos éljenzésben tört ki.

Az érsek az ablakból gyönyörködött a lelkesült tömegben. A dalárda pedig rázendített a Szózatra, melyet a városházteret betöltő közönség, a szomszédos épületek ablakából a hölgyek és a paróchia ablakaiban levő papság együtt énekelt a dalárdával. Lételemelő jelenség volt, amikor mint egy 10000 főre tehető tömeg egy szívvvel, lélekkel énekelte nemzeti imánkat.

VIII. Közös vacsora.

Este 9 órákor közös vacsora volt a Koronában, melyen külön meghívó nélkül bárki megjelenhetett és amelyen városunk és megyénk közönsége rang és valláskülönbség nélkül részt vett. Pohárköszöntő több hangzott el. Bányász Endre egri hittanár gyönyörű beszédben köszöntötte fel Nyiregyháza város és Szabolcsvármegye lakosságát. A késő éjjeli órákig együtt maradt a díszes közönség és lelkesen éltette az egri érseket valamint a templomszentelésre városunkba érkezett vendégeket.

IX. Az érsek miséje és látogatásai.

Vasárnap reggel fél 6 órákor az érsek az új templomba vonult, díszes papi kísérettel és ott csendes misét mondott, melyen a hívek is nagy számban vettek részt. Háromnegyed 10 órákor ismét megjelent a templomban ahol meghallgatta Petrovits Gyula plebános szent beszédét, melyben a hívek nevében hálát adott Istennek az új templomért. A plebános beszédében köszönetét tolmácsolta a nyiregyházi róm. kath. híveknek az érsek előtt és esdve kérte az ég áldását az agg főpapra. Petrovits miséje alatt az érsek az evangéliumi oldalon térdelt és imádkozott. A mise végeztével pedig megáldotta a közönséget. Délelőtt látogatást tett a város díszfogatóján a polgármesternél, az alispánnál, Kállay Andrásnál, dr. Konthy Gyulánál és Korányi Imrénél. 1 órákor ebéd volt a plebánián, melyen városunk előkelősége is részt vett. Kállay András szép pohárköszöntőt mondott az érsekre és a házigazdára. Délután sétakocsizást tett az agg főpásztor, megtekintette a város nevezetességeit majd a Sós-tóra kocsizott ki, ahol a kint nyaraló polgármesternek volt a vendége.

X. Elutazás.

Folyó hó 22-én 9 órákor utazott el dr. Samassa József. A város díszfogatóján, a polgármesterrel együtt ment ki a vasuti állomásra és fogatát hosszú kocsisor kísérte. Az állomáson nagy és előkelő közönség várta az érseket. Az elsőosztályú váróterem előtt foglalt helyet a főpap, ahol az alispánnal, polgármesterrel és Forenczy főesperessel szívélyesen elbeszélgetett. Az előkelő közönség pedig tisztos távolból élvezettel hallgatta a magas szárnyalású beszélgetést. Az idő előre haladt és az érsek a közönség lelkes éljenzésében ment a szalon kocsijába. A közönség pedig sorfalat képezett a sin mellett és hosszas éljenzéssel, kendő lobogtatással bucsuzott el Eger nagynevű érsekétől.

* * *

Rakamazról vettük a következő sorokat: A lapok hasábjai híven feljegyezték dr. Samassa József egri érsek ur ö. Excelenciájára nyiregyházi diadalutjának minden szép részletét; de sehol sincs megemlítve ő nagyméltóságának azon végtelen nagy kegyessége, melylyel visszatérteben a rakamazi állomáson a rakamazi egyházkerület papságát kiüntette. Keblünk mélyén rejtegettük azon rég táplált forró óhajunkat: vajha csak egy szót is szólna hozzánk a mi kegyelmes Főpásztorunk, midőn az általa épített hirnöves bazilika felszentelésére ünnepélyesen átvonul. Szívünkbe írják fel atyai szavait s

boldogan térnénk vissza hiveink közé csendes szerény házi tűzhelyünkhöz! Óhajunk teljesült. Láttuk kegyelmes Főpásztorunknak atyai szeretettől sugárzó nyájas arcát. Halloztuk kedves szavát. Vettük atyai áldását. Éreztük közelségét. S elragadott mindannyiunkat forró szeretetének épp oly benső, mint közvetlen megnyilatkozása. Valóban kimondhatatlan jó esett nekünk ez a nagy kegyesség. Megdobbant szívünk örömben. Kigyult arcunkon a lelkesedés tüze. Könyök toltuk szemünkbe a fiui ragaszkodás és hála könnyei. Ajkunkról pedig forró imádság szállt az eget urához, hogy áldja meg a mi kegyelmes főpásztorunkat mind a két kezével s adjon neki boldog hosszú életet.

T A N Ü G Y.

Beiratások a főgimnáziumba.

Főgimnáziumunkban a folytatólagos beiratások szeptember hó első három napján lesznek. Ezt megelőzőleg augusztus 30 és 31-én tartatnak a felvételi-, javító-, pótló- és magánvizsgálatok. Az iskolai esztendő ünnepiesen szeptember 6-dikán reggeli 8 órákor nyitjuk meg.

Nyiregyháza, 1904. aug. 25.

Martinyi József,
főgimn. igazgató.

Értesítés.

A nyiregyházi róm. kath. elemi iskolában az 1904/905. tanévi beiratások f. év szeptember 1. 2. 3. és 5. napjain d. e. 9 órától 12-ig eszközöltetnek.

A hitközség tankötelesei a beiratáskor egész évrő 4 -- más vallásuak 12 korona tandíjat, 1 korona beiratásdíjat, s az országos tanítói nyugdíjalapra 30 fillért tartoznak fizetni. Azok, kik tandíj olengedésre igényt tartanak, az iskolaszékhez címzett kérvényüket beiratásnál az igazgató-tanítónak adják át.

Felhívatnak az igen tisztelt szülők és gyámok, hogy tanköteles gyermekeiket a jelzett napokon beiratni el ne mulasszák, mivel már szeptember 6 án d. e. fél 8 órai szentmise után a rendes előadások megkezdődnek s a be nem irt tanulók szülei a város hatóságának büntetés végett bejelentetnek.

Nyiregyházán, 1904. augusztus 25.

Az igazgatóság.

Értesítés.

A nyiregyházi iparostanonc iskolában az 1904/905. tanévi beiratások a róm. kath. iskola tanácstermében f. év szeptember 4 és 11-én d. e. 9-12. d. u. 2-4-ig eszközöltetnek. Ugyanekkor fognak a főlvételi vizsgálatok és osztályzások is megtörténni.

A hitoktatás, a rendes tanórákon túl november, december, január, február és március hónapokban heti egy órán át kötelező.

Az iskolai előadások szeptember 18-án d. e. 9 órákor kezdődnek.

Felhívatnak a t. mester urak, hogy tanoncikat a jelzett határidő alatt multhatatlanul beirassák, mert ellenkező esetben a munkaadók az ipartörvény megfelelő §-a értelmében 40-400 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntettetnek.

A tanoncok utólag egyik osztálycsoportból a másikba át nem helyezhetők. Hogy tehát az iparos mester urak kívánalmi az iskolalátogatás idejének megállapításánál lehetőleg figyelembe vehetők legyenek, kívánatos: ha a tanoncok mestereikkel jöjenek a beiratáshoz.

Nyiregyházán, 1904. augusztus 27,

Orsovszky Gyula,
igazgató tanító

Értesítés.

Az izr. elemi iskolában az 1904/905. tanévrő szóló beiratások augusztus hó 28., 29., 30 és 31 napjain tartatnak meg. A tanítás szeptember hó 1. napján vesszi kezdetét.

Felhívatnak a t. szülők, hogy a kitűzött napokon okvetlen irassák be gyermekeiket, mert további beirások az iskolaszék engedé-

lyével csakis elfogadható indok alapján eszközölhetők.

Nyiregyháza, 1904. aug. 27.

Bónis Menyhért,
igazgató.

Értesítés.

A nyiregyházi ág. hitv. ev. népiskolákban az 1904-1905-ik tanévre szóló beiratások szeptember hó 1-7-ig történnek. Az iskolaévet szeptember hó 8-án reggeli 9 órákor ünnepélyes Istentisztelettel nyitjuk meg, a rendes tanítás pedig 9-én délelőtt 8 órákor kezdődik. Felhívatnak a t. szülők és gyámok, hogy tanköteles gyermekeiket a fentjelzett időben az illető osztálytanítónál személyesen irassák be, hogy a rendes tanítás a népiskolai törvény által kitűzött időben kezdődhessék.

Nyiregyháza, 1904. évi augusztus hó 25-én.

Ruhmann Andor,
népisk. igazgató.

Levél a szerkesztőhöz.

E becses lapnak mult heti számában Jánószky Endre ur, városi gazdasági tanácsos nyilatkozik és elmondja, hogy miért nem adhatta a város díszfogatóját Bánffy Dezső br. bevonulásához. Okul azt hozván fel, hogy a kocsi . . . . . *kitatarozás, átfestés és belagozás* végett kocsigyártóhoz adatott s már munkában volt akkor, midőn kéretett. Hát Jánószky ur leírása szerint nagyon sok hibája lehetett a kocsinak, mert *kitatarozni, átfesteni és belagozni* kellett; de maga is bevallja, hogy mikor kéretett már munkába volt. Én azonban ép azért tartom kiszámításnak a dolgot, mert ha annyi sok baja volt is annak a kocsinak; tekintve, hogy a bevonulás előtt hetekkel kéretett és már akkor munkában volt, a *tatarozást, átfestést és ki- s belagozást* nagyon, de nagyon el lehetett volna végezni a kellő időre. „Hasonló az eset a dísz-szerszámra is” mondja Jánószky. Tehát ezt is *kitatarozni, átfesteni és belagozni* kellett. Nahát ezzel a kifogással nagyon rossz bizonyítványt állított ki magának Jánószky ur! Ugyan milyen gazdasági tanácsos lehet Jánószky ur, kinek keze alatt hetekig tart a dísz-szerszám tatarozása, átfestése és belagirozása. De még egyre vagyok kíváncsi! A kocsinak a díszruhája is *kitatarozás, átfestés és belagirozás* alatt volt? Hát a hajdu, ki hiányzott a bakról, az is *tatarozás, átfestés és lagirozás* alatt volt?

Sok felelettel adós maradt ugyan Jánószky ur, de az nem felel meg szerinte a valóságnak, hogy ő díszfogaton jár a gulyát számlálni. Pedig az olyan nagy ünnepélyekhez az dukálna.

Békét hagyok Jánószky urnak, ha megmondja mi címen adta oda a napokban több lakadalomra a város négyes fogatát? És miután a város négyes fogatához olyan könnyen hozzá lehet jutni én is abonálok arra, hogy legközelebb egyik nagynéném ezüst lakadalmán használhassam.

J . . . . .

HIREK.

A képviselőt, tegnap a Nagy Gyula fizetése, a heti állatvásár, a Bessenyei-kör segélyezése, a Szarvas bérbeadása, a Károlyi-téri telek eladása ügyében hozott felsőbb foku hatóságok döntéseit tudomásul vette. A választók névjegyzékének a legtöbb adót fizetők névsorának megállapítása, a tisztviselők fizetésének rendezése ügyében bizottságot küldött ki. A vásárosnaményi vasutnak engedményeket tettek. Balla Jenő, Juhász Etele, Dietz Lajos, Moesz Bela és Trak Géza szabadságolását engedélyezte.

Jóteköny Ersek. Dr. Samassa József egri Ersek, midőn az általa épített remek kiviteli templomot felszen-

telte, Nyiregyháza város szegényei részére való kiosztásra 1000; az árvaházra 400; a tűzoltóknak 400; a dalegyletnek 300; a rendőri segélyegyletnek 200 koronát adományozott. A jótékony Érsek bőkezűségének emez újabb tanujele, azt bizonyítja, hogy minden alkalmat felhasznál a szegények segélyezésére, a közhasznú intézmények istápolására.

Választás. A kisvárdai polgári fiúiskolához tanárrá Majoros István debreceni lakost választotta meg a községi iskolaszék.

A polgármester tekintettel több kiválóan fontos ügy elintézésére, szabadságidejét félbeszakította és a múlt szerdán hivatalát elfoglalta.

Házasság. Oláh Sándor, helybeli ev. ref. tanító, mult csütörtökön lépett házasságra Horváth Jankával, néhai Horváth István volt itteni tanító leányával.

Dr. Kelemen Adolfnak, a nyiregyházi statusquó izraelita hitközség hitszónoka és iskola-igazgatójának tiszteletére, abból az alkalmából, hogy a fogarasi izr. hitközség főabbijává választotta és így városunkat folyó hó 30-án végleg elhagyja. — itteni szép számú barátai és tisztelői 28-án este 8 órakor a Brüll féle vendéglőben társas vacsorát rendeznek.

Szerenád. Dalegyletünk, Bogár Lajos dalegyleti elnököt, nevenapja alkalmából, szerenáddal tisztelte meg.

Közgyűlés. Szabolcsvármegye községi és körjegyzői egylete, a jövő hó 2-án, délelőtt 10 órakor, a vármegyei háza kistermében, rendes közgyűlést tart. Ezt megelőzőleg, vagyis délelőtt 9 órakor választmányi ülés lesz. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. A Magyarországi községi és körjegyzők központi egyletének és az „Erzsébet” segítő-egyesület alapszabály tervezetének tárgyalása. 2. Majos Ferencz e. jegyző indítványa a Nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszter úr 77-500 VI. — 904. B. M. sz. körrendelete értelmében, — egy községi jegyzői fizetési alap létesítése tárgyábani kérvény beadása iránt. 3. Ugyancsak Majos Ferencz e. jegyző indítványa a vármegyei községi- és körjegyzői nyugdíj szabályzat olyképpen módosítása iránt, hogy a nyugdíj mennyisége 1600 koronában állapíttassék meg. 4. A vármegyei egylet 1903. évi pénztári számadásának felülvizsgálása. 5. Az 1905. évi költségeloirányzat felülbírlata és megállapítása. 6. A jegyzők magán munkálatát tárgyzó 35-904. Bgy. sz. véghatározat feletti eszmecsere. 7. Az 1904. évi központi jegyzői egyleti közgyűlésre két bizalmi férfi kiküldése. 8. Törvényes időn belül beadott indítványok tárgyalása.

Nyilvános köszönet. A nyiregyházi dalegylet által a f. évi augusztus hó 21-én a tennispályán rendezett nyári multság alkalmával felülfizetni kegyesek voltak: Kállay András 50 kor., Bányász Endre (Eger), Jónás huszárhadnagy, Mann József 2—2 kor., Babar Ferencz, Csapkey Jenőné, E. kisasszony, Fried Salamon, Kéry József, Nagy Kálmán gyógyszerész, Prekopa Dániel, Pröhle Vilmos, Track Géza 1—1 kor., Lipták Dániel 20 fill. kik is fogadják a dalegylet szives köszönetét. — Ugyancsak nem mulaszthatja el a dalegylet a leghálásabb köszönetét nyilvánítani ez uton is dr. Samassa József egri érsnk ur ó. excelentiája iránt aki itt időzése alkalmából a dalegylet céljaira 300 koronát volt kegyes adományozni. Nyiregyháza, 1904. aug. 25.

Bacsó Béla, dalegyleti pénztáros

Megnyílt vásár. Városunk, a sertésvész miatt, huzamos idő óta zár alatt áll. Valahára a sertésvész megszűnt és már a mai naptól kezdve tartható vásár.

A nyiregyháza — vásárosnaményi vasút töltése csak nem teljesen kész. Most a hidak építésén dolgoznak, melyet a sinek lerakása követ. Az érdekelt községek örömmel látják a gyors munkát, mivel a vasut további fejlődésükre nagy befolyással lesz.

Táncmultság. A helybeli iparos ifjuság önképző-egylete, ma este, a Jurás Lajos vendéglőjének kerthelyiségében, sikerültek igérkező táncmultságot rendez.

Felvágta a hasát. Mult vasárnap, egy az éhségtől és fájdalomtól elcsigázott ember jelent meg a városházán. A szerencsétlen ember előadta, hogy Rizsnai Józsefnek hívják s a Zoltán nevű tanyán napszámoskodott. Munkája közben a surcában levő félliteres üveg a hasához nyomult, széttört s annak darabjai hasát arasznyi hosszban és úgy metszette fel, hogy a hashártya kifordult. Még ez nem volt elég, hanem üvegdarabok maradtak a borzalmas sebben, melyek iszonyu fájdalommal kinzották. A szerencsétlen, tudatlan ember néhány napon keresztül kinlódott étlen és a legnagyobb fájdalommal. Ekkor jött a városházára, ahol egyik hivatalnok azonnal intézkedett, hogy a veszedelmesen sérült és sokat szenvedett ember az itteni közkórházba felvétessék.

Kegyetlen vérengzés. Molnár Mihály orosi dinnyecsöszötől dinnyét akartak lopni. A csösz elakarta riasztani a hivatlan vendégeket, de vesztére, mert a tolvajok megtámadták, kegyetlenül elverték. Midőn a szerencsétlen ember véreben tehetetlenül fetrengött, vasgereblye fogait verték fejébe, arcába. A borzalmasan összevert embert az itteni közkórházba szállították, ahol élet és halál között lebeg. A tettesek ellen a feljelentés megtétele.

A visszavándoroltak és a rendőrség. Tapasztaltatott, hogy a külföldről visszavándoroltak egyrésze elmulasztja a jelentkezést a rendőrségnél. A nyilvántartások pontos vezetése végett figyelmezteti a rendőrség a visszavándoroltakat, hogy saját érdekükben a jelentkezést el ne mulasszák.

Megszurkált rendőr. Mult vasárnap este, veszedelmes kalandja volt Tomasóvszky András itteni rendőrnek. Nevezett rendőr ugyanis a többször büntetett Gagolyák nevű itteni lakost megróttá egy meg nem engedhető csintalanságáért. Gagolyák ezért társakat keresett és negyed magával orozva megtámadta, leütötte és összeszurkálta a köteleességét teljesítő, szolgálatban levő rendőrt, aki súlyos, de nem életveszélyes sebeket kapott. Gagolyákat letartóztatták, hogy méltó büntetését elvegye. Megdöbben a becsületes ember az ilyen vakmerőség hallatára és azon óhajának ad kifejezést, hogy az ilyen ember a legszigorubbán büntetendő.

Szökött katona. Molnár György ujfahértói illetőségű huszár, a gyöngyösi 15-ik huszár ezredtől megszökött. Kézrekerítésére a szükséges intézkedéseket megtették.

Halálos szerencsétlenség. Marcsek Pál, helybeli előkelő gazda, horvát-tanyai tanyabíró gabonáját csépelgette. A tevékeny gazda maga étette a gépet. Eetés közben, lába megsiklott és a szerencsétlen embernek mindkét karja a gépbe csuszott, mely egyik karját tőből, a másikat pedig csuklóban elvágta. A borzalmasan megcsontított emberhez a lehető leggyorsabban orvost vittek, a leggondosabban ápolták, de mindez nem ért semmit, mert leirhatlanul kínos szenvedés után meghalt. Temetése ritkán tapasztalható nagy és általános részvét mellett folyt le.

Vadászok figyelmébe. Lőpor, patron, srét és mindenféle kész fegyver-töltények legjutányosabb árban beszerezhetők HIRSCHLER MÖR cégnél. (Nyiregyháza, az Orosi- és Iskola-utca sarkán.)

Levél Ósbudából.

Szerkesztő úr! Ha Ósbudáról írok
A toll kezében olykor megakad,
S csodák csodája, nem találok néha
Dalomhoz méltó vidám szavakat...
Itt nem segít parancsolat, vagy kényszer,
Mely elfogott, az furcsa egy varázs...
Szerkesztő úr, az élet Ósbudában
Lelkemre mondom, módfelett csodás!
Mecsetet nem láttam, háremet igen,
S ki sokat várt ott, szörnyen csalódott;
Máskülönb volt a szemnek száznak minden.
A sok jelmezes hölgy ügyesen zsarolt.
Óh más élet volt vasárnap este benne,
Vig táncot járt sok cifra uri nép...
Szerkesztő úr, az élet Ósbudában
Lelkemre mondom, módfelette szép!
A Szentgyörgy-téren hol egykor réges-régen
Ifju Hunyadynak feje porba kullt,
Kigyult este ragyogva sok villam csillag,
De néha rá sötétség borult. (Hm.)
Ott villam-fénynél egy tündér leányka
Táncával tört a szivekbe utat...
Szerkesztő úr, az ember Ósbudában
Lelkemre mondom, szörnyen jól mulat!
S a „régmult” közepett Ósbudában,
Hogy itt nevessem egy kevés „jelen”;
A szinpadon tánc, szavalás monológ volt,
S kitünő dalárdánk többször énekel.
Volt szépségverseny, jóslás és halászat,
Konfetti, serpentin mely ma nagy divat;
Szerkesztő úr, a lányka Ósbudában
Lelkemre mondom, egy csöppet se vad!
Emelkedik lellem hangulatja,
Táncoltam, ittam világos reggelig;
Sőt tán az sem vetne neki gátat,
De az erszényből sajnos több nem telik!
S üres erszénynél oly üressé válik
Ami csodás, magasztos és mesés;
Szerkesztő úr, az ne menjen Ósbudába
Lelkemre mondom, kinek a pénze kevés.

Írta: Anoly Sotrab.

Ósbudavára a nyiregyházi erdőben.

Ha jótékonyságot kellett gyakorolni, mindig benyultam a zsebembe, nem a megilletődésemnek, hanem annak a titoknak nagyságához képest — mélyebben, a mivel megközelítettek. Resteltem mindig, ha tudja más, hogy áldozatot hozok. De azt másoknál is így találtam. Ha jótékonycélra pumpoltam valakit, a szerény áldozat még azután is pirult, mikor az én zsebem melegét érezte hozzám vándorolt pénze. Szóval ez mindnyájunknál közös, hamisítatlan szemérem. Talán azért is megyek mindenféle multságba, hogy jótékonyságot gyakoroljak — szeméremtellenül.

Ez a bevezetés reputációm érdekében történnik, mert sajnos, a Nyiregyházi Dalegyletnek az augusztus 21-iki „Ósbudavára” Nyiregyházán című multságán nem „incognitó” jelentem meg, ahol nem csak nem állottak utjában a jótékonyság gyakorlásának, hanem utját állták az embernek. pumpoltak gyűjtötték a balekeket csomósázmra, pedig erre, — bár a tervezet szerint sokkal diszkréttebb balekfogásra — el voltam készülve, tudván nagyjából, mi készül. Mondom, hogy a dalárdának, eme közművelődési egyletnek céljait mindig nemesnek tartom s ez az, a mivel tiltakozom a balekség vádjá ellen.

Hóhó! Kedves Dalegylet ne higgye, hogy sértegetődzöm, dehogy, csak cikket írok, referálok, a magam módja szerint.

Az „utonállás” sértő szó, de cselekedni sokkal inkább az. Henter, a főjanitor, akinek az érdemei valószínűleg nagyok a dalárdánál, pedig a hangját, — azt mondta valamikor az a bizonyos „Lidércz”, hogy akkor vesztette el, amikor az öntudatát, egy hüvös éjszakát töltve, aludva a Bessenyei szobor lába közelében a harmatos fűben, — mondom ez a Henter, aki hajdani bandériális diszmagyarját a várostól tanult módszer szerint tatarozni és lakkozni küldte a flekkenputcherhez — meglehetősen szíven viselte a multság anyagi érdekeit — oly rohammal attackirozott uri hölgyekre és uri emberekre, akik, ha ráismertek volna a nagytekintélyű hajdu bandérium vezetőjére, talán visszafordultak volna ilyen támadás után, bár a provocált jegyre nyomtatva volt, hogy „feltétlenül láthatóan viselendő,” ez teljesen rehabilitálja soraim eddigi hőségét, akit később egy pár száz ember szembe kaczagott illetanári excessusaiért.

Bent a terepen, a három téren, három reclam ivfény lámpa hunyorgatta nagy mennyiségű gyertya fényerejű szemét, valószínűleg a boldogságtól: látva egyszerre 2439 nyiregyházit — egy csomóban. Nincs olyan csudatevő szent, aki annyit gyógyíthatott volna az ember szemén, mint ezek a pislogatók. De a fülgyógyításról is gondoskodtak; — báb-színház, muzeum, halászat, körkép című bódék kikiáltóinak kolompjai, vészhangjai elriasztották az épülőt és így történt, hogy a nagyot hallók és süketek arca csak úgy ragyogott a boldogságtól, hogy ők milyen tisztán hallanak.

Ami pedig a tapintatot illeti, elég com ill' fótosan lökdösték egymást (com ill') folytonosan. A szem tele porral és a száj, torok kiszáradva. Bár a Mecsettéren megettem egy libát, melyről azt hittem, hogy hattyusított csirke, de a pincér egy hatos tringeldért bevallotta, hogy sóstó erdei varju fióka volt. — Ennyit az öt érzékről.

A reclamirozásról egész elragadtatással calligrafálhatunk. Göthös pegazusok, szivdöglesztő versek, plakát alakban, városban vidéken — hetek óta tartották ébren a város és a környék figyelmét; az érseki látogatás pedig mindent fokozott.

Hozzá a nagy napon délután 5 órakor a város kellős közepén úgy belevágott az ungvári rezes banda a hangszerébe, hogy az itthon maradni kívánczó is menekülni kényszerült — jobbára — a nagy erdőbe, ahol hurokra került, ahol megtudta mi az a „valóság, mely fényesebb Háfiz és Szádi költészeténél.”

A mint már említettem, a báb-színház, muzeum, halászat, körkép, török cukrázda, hárem, bódék kitétek magukért — hangos viselkedésükkel, de amit belül produkáltak, különösen látni valók dolgában, az meg egyenesen hajborzasztó. Így pl.: a báb-színházban lehetett látni 4 vagy 5 tírják porontyot, a muzeumban egy nyiri scorpiont és egy foltozatlan nadrágot, a háremben: sötétséget, a körképen a „Zsidók bevándorlását párdúc kacagánnyal.” Ezek részint igazak, részint tudósítások.

Az egész idő alatt a 2439 főből álló tömeg az időközben a báb-színházból kiszabadult tírják porontyokkal felszaporodva, hullámzott fel s alá egyik térről a másikra — confettizve, lökdösve, serpentinezve és szidva egymást.

Most látszott meg ki van otthon „Ösbudában,” persze, hogy a tiszték csatáztak legügyesebben, úgy közrefogtak confettivel

egy-egy kis lányt, hogy a beterjesztett orvosi jelentések szerint egynek-egynek még most is dobog a szíve, Persze, a kinn volt piros auflágos fekete bajuszos baka oly unottan konfettizett, mint egy felekezeti rezorvista.

A jelmezeselek, a tarka szinpad hősei és a többiek, kik segítettek a multság fényét „ex professó” emelni, még most is sirnak, mint a méh, mint a patak.

A tarka szinpadon történekből csak azt tudhatjuk, amit a katona zene adott. Amit közönséges emberi fizicum produkált — az bliktri volt, úgy elnyelte az az óriási lárma, amelyet furiáktól felheccelt sátán sereg sem tud produkálni, de Henter karmester vezetése alatt a tömeg igen. Pompás volt nézni, mint járnak a szereplő szájak, minő báj, kellem vonul az arckifejezéseken, mint dolgozik benn az energia, hogy fejlődik ki belőle a hős s az hogyan bukik, vagy győz. Ezt két-három sor ember olvashatta a szereplők arcáról, de aki hangot hallott: az csalt.

A táncosok és táncosnők pegig a tenispálya aszfaltján adták le művészetüket. A közönség eme magasba rugó, kaviáros élvezet után oly irtózatossá erővel törte magát, hogy jó magammal együtt az Isten képmására és fizikumára alkotott embereknek menekülni kellett. A megmaradtak — ruhájuk alatt — valószínűleg páncélban jelentek meg. Referádám kissé hiányos marad, mert ilyen páncélos emberrel idáig nem találkoztam. A Santoch által püfölt zongora hangja erősségre a sphaerák zenéjéig törpült — a nagy lár-mában.

A szépségverseny diszcsokrát Fábján Cornelia nyerte.

Lid. Érc.

Szerkesztői üzenet.

R. B. M. J. M. E. uraknak Helyben. K. K. urnak Demecser. Nagyon érdekes közleményeiket lehetetlen volt beadnunk, mivel a héten annyi kiváló fontosságú eseményről kell számolnunk, hogy olyan cikkeket amelyek nem vesztek el értéküket, lehetetlen volt leadnunk.

Nyilttér. *)

Dr. SPRINGER GÉZA orvos

lakását **Körte-utca 3. számú Bodnár István-féle házba tette át.**

*) E rovat, alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

Nyiregyházi statusquo izr. hitközség.

287/1904. szám.

Hirdetmény.

A hitközség tulajdonát képező templomúlések a kiküldött bizottság által **f. évi szeptember hó 4., 5. és 6. napjain** bezárólag, azaz vasárnap, hétfőn és kedden naponként **d. u. 2 órától 5 óráig** fognak kiadatni a hitközség irodahelyiségében. **Az előjogok f. évi szept. hó 4-én d. u. 2 órától 5 óráig** érvényesíthetők. Megjegyezzük, hogy külön vagy magánimaházat a nagy ünnepekre nem engedélyezünk.

Az előljáráóság.

Alsó osztályu gymnasiumi tanulók teljes ellátásra egy jobb zsidóháznál elfogadtatnak.

Bővebbet Zöldség-tér 13. szám alatt megtudhatni.

Gazdák figyelmébe!

Manhattan nélkül. Manhattan porral.

Aki sertéseit gyorsabban akarja felhizlalni, aki teheneitől és kecskéitől több és jobb minőségű tejet akar, aki erős, igavonó barmokat és tüzes lovakat akar, egyszóval aki jövedelmezőbb állattenyésztést akar, az használjon

MANHATTAN

tápport Használatának költsége igen csekély és dusan megtérül. 100 klg. 50 kor. 50 klg. 26 kor. **Egy 5 kilós próbaküldeményt 5 kor.-ért** küldünk postán és bérmentve utánvétellel, hogy a legkisebb gazda is meggyőződhessen a Manhattan por bámulatos hatásáról.

Központi főraktár: **Manhattan Electrophor Vállalat Budapest, VIII., Aggteleki-utca 15.**

Birtok bérbeadás!

Egy 880 holdas birtok egy tagban, nyiregyházi határban bérbe kiadó.

Bővebben megtudható: a kiadóhivatalban.

Ügyes műszaki rajzoló

Pavlovits Károly

építész mérnök irodájában (Iskola-u. 5) felvétetik.

SIRKÖVEK

mindenféle alakban, nagyságban és a legolcsóbb árak

mellett kaphatók:

Führer Zsigmond Fiainál

Nyiregyháza, Vármegyeház-u. 5. sz.

ELSŐ NYIREGYHÁZI

GÖZMOSÓ-INTÉZET

Kossuth-utca 3. sz.

Tisztelettel felhívom a n. é. úri közönség szives figyelmét Nyiregyháza 1900. évben alapított

fehérnemű-tisztító

intézetemre,

mely a mai kor igényeinek teljesen megfelelően be rendezett vállalat.

Sok esetben tapasztaltam, hogy a n. é. közönség azért tartózkodik ilyen intézet szolgálatát igénybe venni, mert nem bizik annak kifogástalan munkaképességében; tudomásra hozom azért, hogy vállalatom, mely fennállása óta sok elismerésben részesült, **személyes vezetésem alatt áll és a legkényesebb igényeknek is képes megfelelni.**

Tisztelettel

✱ ✱ **Molnár György** ✱ ✱

az Első Nyiregyházi Gözmosó-intézet tulajdonosa.

LICHTMANN VILMOS

különlegességi gazdasági gépek és műszaki cikkek gyári raktára
NYIREGYHÁZÁN.

Raktáron tart és szállít: jobb gyártmányu, mindennemű gazdasági gépeket. A közeledő őszi időnyre különösen ajánlja legkedveltebb szűrő- és sorvetőgépeket; egyetemes acél-ekéket; egyéb talajmunkáló gépeket; továbbá: borsajtókat és szőlőzúzókat.

Az általános takarmányszüke miatt pedig sürgős beszerzésre ajánl: **takarmánykamra-berendezéseket és különálló szecskavágókat** kézi- járgány-, és gőzerőre.

Ezenkívül elvállal: malom és szeszgyár berendezések létesítését és minden e szakba vágó üzleteket előnyös feltételek mellett.

Főüzlet: Nyiregyházán, Gróf Károlyi-téren (a Vasut-utca mentén.)
Fiók-üzlet: Mátészalkán.

K. 12051/1904.

Árlejtési hirdetmény.

Nyiregyháza város árlejtést hirdet a szentmihályi uton létesítendő 3 m. széles, mintegy 600 fm. hosszú és a dohány-beváltó hivatal előtt mintegy 880 m.² ciklops utburkolati munkálatokra.

Részletes feltételek a gazdasági tanácsosi hivatalban tudhatók meg.

A zárt írásbeli ajánlatok a f. évi szeptember hó 15-ig 5% bánompénz csatolásával, a polgármesteri hivatalba adandók be.

Nyiregyházán, 1904. augusztus 18.

Bogár Lajos,
h. polgármester.

Nagy raktár:

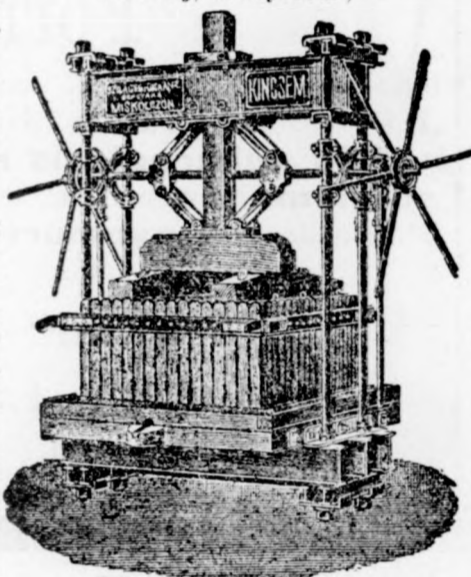
Cérna és pamutvásznak-, Regenhardt-féle fehér és színes asztalkészletek, zsebkendők-, törülközők-, kész női fehérneműben.

Futó és Sofa szőnyegekben, ágytakaró készletek-, csipke és szövet függönyökben.

Menyasszonyi kelen- gyék a legfinomabb ki- vitelig állítatnak össze.

Ungár Lipót,
divatáruháza Nyiregyházán.

1902. orsz. gazd. kiállítás, Pozsony:
I-ső díj, aranyérem;

Árjegyzék ingyen.

BORSAJTÓK

„Kincsem“, „Hegyalja“, „Könyök-szerkezetű“, „Mobbil“, és „Aczelorsós“, a hegyaljai bortermelők legkedveltebb borsajtói.

Legujabb rendszerű **kettős kosaru sajtók**, nagyüzemű préseléshez.

Főelőnyei:

A must sehol sem érintkezik vasrészekkel! Egyszerű kezelés! Óriási erőfeszítés! A törköly egy darabban és könnyen! Kivehető! Egy ember által könnyen kezelhető!

Szőlőzúzó és bogyózók!

„Villám“ legujabb centrifugális bogyózó és zúzógépek.

SZILÁGYI és DISKANT
gépgyára, MISKOLCZON.

1901. temesvári kiállítás, I-ső díj, díszoklevél.

1902. borászati kiállítás, Eger: I. díj, díszoklevél.

Hatóságilag engedélyezett

VÉGELADÁS!

Nyiregyházán, Pazonyi-utca 5. sz. a. levő

NAGY E.-féle

üveg-, porcellán- és lámparaktár

teljesen feloszlik, miért is abban hatóságilag engedélyezett végeladás fog tartatni.

Az üzletben felhalmozott üveg-, porcellán-, lámpa és tükörrárak, továbbá majolika, teracotta és china-ezüst disztárgyak, alpaca és más fajta evőeszközök, fatálcák, vas mosdó-asztalok, képkeretek és még igen sok itten fel nem sorolható árucikkek **gyári áron alul lesznek kiárúsítva.**

Egy kettős számú Wertheim-szekrény eladó. Az üzleti berendezés egészben vagy részben eladó.

Az üzlethelyiség átadó.

Hatóságilag eng. **végeladás.**

Valódi Attila- és Vermorel-fele permetezők.

AZ EREDETI

ATTILA

SZŐLŐPERMETEZŐ

egyedüli elárúsítását sikerült egész Szabolcsmegyére elnyernem.

ATTILA

(kivehető szélkazánu) szőlőpermetezőket két szóróval egy közönséges és egy szabadalmazott „habszóróval“.

Ugyiszintén eredeti Vermorel permetezőt is, legolcsóbb áron, esetleg megegyezés szerint **részletfizetés** mellett bocsátom a vevőközönség rendelkezésére, valamint mindennemű s a legjobb fajta **rafia háncs**

és **kékkövet** legolcsóbb áron árusítom.

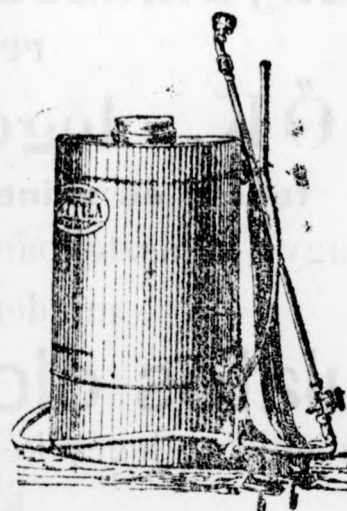
Tisztelettel **Wassermann Sámuel**

Nyiregyháza, Zöldségtér 2. (Saját-ház.)

Vidéki megrendelések pontosan s azonnal eszközöltetnek.

Rafia háncs és kékkő.

Üveg és porcellán.

Fűszer, gőzmalmi liszt.

Saját
gyártmányu**SZIVATTYUK**

többféle kivitelben

kaphatók

Irsai és Társavasöntő-, gép- és szivattyu
gyárában

Nyiregyházán.

Levélpapírok nagy választékban.

35-40 féle képes levelező-lap

Nyiregyháza látképeivel és a Sóstó-fürdővel

PIRINGER JÁNOS papirkereskedésében

kaphatók.

Jegyzői, ügyvédi, végrehajtói és az élet szükségleteibe vágó
különféle nyomtatványok raktára.
Iskolai tankönyvek, regények, orvosi jogi stb. szakkönyvek.
Írópapír versenyképes áron. Tenta, tus, festék és rajzszerk.
Előfizetések az összes hirlapokra és folyóiratokra
díjtalanul eszközöltetnek.

Imakönyvek és énekes könyvek.

Irodai szerk. és üzleti könyvek.

Könyvnyomda és könyvkötészet.

Alkalmi vételek áruháza.Tömeges vételek folytán a következő cikkek állanak a nagyérdemű vevő-
közönségnek **bámulatos olcsó árban** rendelkezésére:

férfi- és női gyapju-szövetek, vásznak, kanavászok, köpper, schiffon
és batisztárak, ágy- és asztaltakarók, szőnyegek, fehér és színes
damaszt-készletek, férfi ingek és gallérok, ruhadiszek, csipkék,
betétek és szalagok, zsebkendők, férfi-, női és gyermekharisnyák.

10 koronán felüli bevásárlásnál külön 5% engedmény.

P r á g e r K á r o l y
Zöldség-tér.**Málnási****Mária****Forrás**

természetes alkalikus sós savanyúvíz.
A légzőszervek hurutos bántalmainál,
a **tüdő tuberculosis minden**
stádiumában a bélhuzam hurutos
bántalmainál és **gyomorégésnél**
páratlan hatásu.

Főraktár:

Szentpétery Lajos

Nyiregyháza.

! Leszállított árak !

	frt	frt		frt	frt
1 drb fehér férfi-ing sima	ezelőtt 1.45	most —.85	1 db fehér férfi-ing puha, szeg. divatos	ezelőtt 2.25	most 1.25
1 " " " " " " " " " " " " " "	finom " 2.—	" 1.18	1 " " " " " " " " " " " " " "	legfin. " 3.50	" 2.—
1 " " " " " " " " " " " " " "	legfinomabb " 3.—	" 1.80	1 " színes férfi divating finom	" 2.50	" 1.30
1 " " " " " " " " " " " " " "	szegélyes " 2.50	" 1.45	1 " " " " " " " " " " " " " "	legfinomabb " 3.50	" 1.80

Turista ingek minden kivitelben igen olcsó árakban!

1 tucat finom fehér gallér 1 frttól 2 frtig a legfinomabb
1 " " " " " " " " " " " " " "

DIVATOS NYAKKENDŐK, * * *

FÉRFI, NŐI ÉS GYERMEK

harisnyák, zsebkendők, női fehérneműek
remek kivitelben.

ESERNYŐK, legdivatosabb NAPERNYŐK

fekete és színes 80 kr.-tól a legfinomabbig.

Csipkék óriási nagy választékban, szalagok, kész bluz és bluzra való selymek, és
minden raktáron levő cikk

bámulatos olcsó árakban árusítom,
miről mindenki a legcsekélyebb vételnél is meggyőződést szerezhet.

Kiváló tisztelettel:

BLUMBERG JÓZSEF divatáru üzlete Nyiregyházán, Pazonyi-u. 4.

Ezen üzlethelyiségem bármely percben átadandó, az állványok az áruk elfogyta után olcsón kaphatók.